

سؤال‌های آزمون دکتری تخصصی

روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی

همراه با پاسخ‌های تشریحی

کنکور دانشگاه آزاد سال‌های ۹۴-۱۳۹۲

دکتر کامران گنجی

دکتر مجتبی امیری مجد

تهران - ۱۳۹۴

گنجی، کامران، ۱۳۴۴ -

سؤال‌های آزمون دکترای تخصصی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی: همراه با پاسخ‌های تشریحی، کنکور دانشگاه آزاد سال‌های ۱۳۹۲-۹۴ مشخصات نشر: تهران: رشد، ۱۳۹۴ مشخصات ظاهری: ۱۶۴ ص؛ شابک: ۶-۳۲-۰۳۵۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیلپای مختصر یادداشت: فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

یادداشت: کتابنامه شناسه افزوده: امیری مجد، مجتبی، ۱۳۵۵ - شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۷۱۷۴۷

سؤال‌های آزمون دکتری تخصصی
روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی
همراه با پاسخ‌های تشریحی
کنکور دانشگاه آزاد سال‌های ۹۴-۱۳۹۲

دکتر کامران گنجی

دکتر مجتبی امیری مجد

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۴ - شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرمانسا

مرکز نشر و پخش کتاب‌های روان‌شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۴۱، تلفن: ۶۶۴۰۴۲۰۶

فروشگاه: خیابان انقلاب، روبروی سینما بهمن، خیابان منیری جاوید، شماره ۷۲، تلفن: ۶۶۴۱۰۲۶۲، ۶۶۴۹۸۳۸۶، ۶۶۴۹۷۱۸۱

فهرست مطالب

پیشگفتار مؤلفان ۹

بخش ۱

سؤال‌های آزمون دکتری تخصصی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی، کنکور آزاد سال ۱۳۹۲ . ۱۵
پاسخنامه تشریحی سال ۱۳۹۲ ۳۳

بخش ۲

سؤال‌های آزمون دکتری تخصصی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی، کنکور آزاد سال ۱۳۹۳ . ۷۵
پاسخنامه تشریحی سال ۱۳۹۳ ۹۳

بخش ۳

سؤال‌های آزمون دکتری تخصصی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی، کنکور آزاد سال ۱۳۹۴ . ۱۲۹
پاسخنامه تشریحی سال ۱۳۹۴ ۱۴۹

منابع ۱۸۷

پیشگفتار مؤلفان

در سال‌های اخیر با افزایش روزافزون دانش آموختگان رشته‌ی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی، در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد، متصدیان به‌منظور پاسخ‌دهی به تقاضای فزاینده برای تحصیل در مقطع دکتری^۱، کاهش هزینه‌های برگزاری آزمون و جذب دانشجویان توانمند؛ نسبت به برگزاری آزمون‌ها به‌صورت چندگزینه‌ای (تستی) اقدام کرده‌اند. اینکه استفاده از آزمون‌های عینی چندگزینه‌ای آن‌هم در کنکور دوره‌ی تحصیلات تکمیلی (به‌ویژه دکتری) دارای چه نکات مثبت یا منفی است، برای کاستن از نکات منفی آن چه اقداماتی باید/می‌توان کرد، در طراحی و آماده‌سازی این آزمون‌ها تا چه اندازه از تجربیات متخصصان و صاحب‌نظران بهره گرفته می‌شود، با ماهیت سردرگم‌کننده‌ی آزمون‌های تستی که حتی گاهی صاحب‌نظران را در انتخاب گزینه‌ی صحیح دچار مشکل می‌سازد چه باید کرد؟ و...؟ بحث بجا و ظریفی است که پرداختن به آن در این مقدمه نمی‌گنجد. البته مقایسه‌ی سؤال‌های این چند دوره برگزاری آزمون به‌صورت چندگزینه‌ای (تستی)، نشانگر فرایند رو به رشد و بهبودی است که امید است ادامه یافته و بازهم بهتر شود.

اما این نحوه‌ی برگزاری آزمون برای داوطلبان ورود به دوره‌ی دکتری رشته‌ی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی، که همچنان با مشکل دیرپای ضعف در درس‌های مختلف از جمله زبان انگلیسی و آمار و روش تحقیق روبه‌رو هستند، نویدبخش آن است که مشکل‌شان اندکی کمرنگ‌تر شده است. زیرا حداقل در این مرحله دیگر نیازمند مطالعه‌ی عمیق و انتقادی نیستند! همچنین نیازمند تسلط کامل بر فن ترجمه‌ی متون تخصصی و تسلط بر فنون آماری و روش‌های پژوهشی و انجام محاسبات نیستند! ولی این بدان معنا نیست که می‌توانند فقط با تکیه به دفترچه‌ای از لغت‌ها، اصطلاحات، فرمول‌ها و مطالب به‌ظاهر مهم، مطالعه‌ی سطحی منابع و یا شرکت در کلاس‌هایی که مدرسان آنها دارای مدرک کارشناسی و/یا حداقل کارشناسی ارشد و اغلب نامرتبط هستند، از پس پاسخ‌گویی به سؤال‌های چندگزینه‌ای مقطع دکتری تخصصی به‌راحتی برآیند. زیرا در این زمینه همچنان با چندمشکل روبه‌رو هستند:

۱. بر اساس آمارهای رسمی، تعداد داوطلبان آزمون دکتری روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه آزاد در سال ۱۳۹۴ حدود ۳۰۰ نفر بوده است.

۱. منابع کنکور دکتری تخصصی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی در درس‌های گوناگون، اغلب پراکنده و گسترده هستند.
۲. سلیقه‌ی طراحان سؤال چندان مشخص نیست و نمی‌توان به درستی دانست که چه سرفصل‌ها و چه محتوایی مورد سنجش قرار می‌گیرد.
۳. برای انتخاب گزینه‌ی صحیح در درس‌های گوناگون، مطالعه‌ی سطحی منابع کارساز نیست.
۴. دسترسی به سؤال‌های سالیان گذشته آسان نیست و حتی در صورت دست یافتن به سؤال‌ها، امکان انتخاب گزینه‌ی صحیح به سادگی میسر نیست.
۵. در رقابتی که هرسال سنگین و فشرده‌تر می‌شود، پاسخ دادن حتی به یک سؤال نیز می‌تواند سرنوشت‌ساز باشد.

اکنون با توجه به این مشکلات، کتاب حاضر به داوطلبان آزمون دکتری تخصصی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه آزاد چه کمکی می‌کند؟

اول اینکه، هرچند منابع کنکور دکتری پراکنده و گسترده هستند، اما نامحدود و نامشخص نیستند. دوم اینکه، سؤال‌های چند دوره برگزاری آزمون به صورت چندگزینه‌ای، نمونه و ملاک نسبتاً خوبی برای آگاهی از سلیقه‌ی طراحان سؤال، سرفصل‌ها و محتوایی است که مورد سنجش قرار می‌گیرد. سوم اینکه، ارائه‌ی سؤال‌ها و گزینه صحیح به همراه توضیح پاسخ‌های صحیح، می‌تواند باعث افزایش دانش داوطلبان شده و نمونه‌ی خوبی برای تمرین مهارت‌های مورد نیاز باشد. چهارم اینکه، با تحلیل محتوای سؤال‌های چند کنکور پیشین، تکیه بر تجربه سالیان گذشته، نسبت به گردآوری و ارائه‌ی منابع معتبری در آخر این مجموعه اقدام شده، که بخش عمده و قابل توجهی از مباحث این رشته را در بر می‌گیرد. پنجم اینکه، داوطلبان با انگیزه و سخت‌کوشی که در پی برطرف ساختن مشکل دیرینه‌ی خود در زمینه زبان انگلیسی و آمار و روش تحقیق هستند، با مطالعه‌ی دو کتاب دیگر که تکمیل‌کننده مجموعه‌ی ال‌اچ‌ای (زبان انگلیسی تخصصی روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی، آمار و روش تحقیق دکتری روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه آزاد) می‌توانند مهارت خود در این حوزه‌ها را نیز افزایش دهند.

برای استفاده هر چه بهتر از کتاب حاضر پیشنهاد می‌شود:

۱. ابتدا برای تعیین سطح آمادگی خود، به سؤال‌های آزمون هرسال (۹۲، ۹۳ و ۹۴) به صورت جداگانه و در زمان تعیین شده (یکصد و هفتاد و پنج دقیقه) پاسخ دهید. این امر نوعی پیش‌آزمون محسوب می‌شود که در سایه‌ی آن می‌توانید نقاط ضعف و قوت و میزان تسلط خود را به خوبی تشخیص دهید.
۲. سپس با مراجعه به پاسخنامه و مطالعه‌ی توضیح گزینه‌های صحیح می‌توانید مرحله‌ی اول را تکمیل و نمره‌ی خود را محاسبه کنید.

۳. پس از آن با مطالعه‌ی دو کتاب دیگر مجموعه‌ی آلاچیق و منابع معرفی شده در پایان کتاب، نسبت به افزایش دانش خود به‌ویژه در مباحثی که در آنها ضعیف‌تر هستید اقدام کنید.
۴. سرانجام، یک بار دیگر به سؤال‌های آزمون هر سال به‌صورت جداگانه و در زمان تعیین شده (یک‌سده و هفتاد و پنج دقیقه) پاسخ دهید. این امر نوعی پس‌آزمون محسوب می‌شود که در سایه‌ی مقایسه نتایج آن با پیش‌آزمون مرحله‌ی اول، می‌توانید میزان تسلط و پیشرفت خود را پایش کنید.

کتاب حاضر به‌صورت خودآموز و متناسب با نوع آزمون (چندگزینه‌ای) تدوین شده و هدف تمامی این مراحل پیشنهادی، ترغیب شما برای تکرار و تمرین پی‌درپی و مستمر است. زیرا پاسخ‌گویی مناسب به آزمون‌های عینی چندگزینه‌ای مستلزم استفاده از مهارت بازشناسی است که در سایه‌ی تکرار و تمرین حاصل می‌شود. ناگفته پیداست که ساختار و هدف این مختصر، نمی‌تواند علاقه‌مندان را به‌طور کامل برای مصاحبه‌ی شفاهی ورودی دوره‌ی دکتری و مهارت‌های پیچیده‌تر آماده سازد.

از آنجایی که برگزاری آزمون‌ها به‌صورت چندگزینه‌ای (تستی) در دوره‌ی دکتری تجربه نسبتاً جدیدی است و کتاب حاضر اولین نمونه در نوع خود به شمار می‌آید، ارائه‌ی نظرات و پیشنهادهای ارزشمند خوانندگان ارجمند می‌تواند راهگشای بهسازی آن در چاپ‌های بعدی باشد. امیدواریم این کتاب بتواند در آماده‌سازی دانشجویان و دانش‌آموختگان برای پاسخگویی به سؤال‌های دکتری تخصصی روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی نقش مؤثری ایفا کند.

سپاسگزاری

از آقای دکتر محمود گلزاری و همه‌ی دست‌اندرکاران انتشارات رشد به‌ویژه آقای مختار صحرایی مدیر تولید محترم که از ابتدای مطرح شدن ایده‌ی تدوین مجموعه‌ی چتر فرزادگی تا به آخر صمیمانه، پرتلاش و حمایت‌گر دوشادوش مؤلفان بوده‌اند، برای پذیرش چاپ این مجموعه بسیار سپاسگزاریم. همکار ارجمندمان خانم دکتر رزیتا ذبیحی و خانم پرناز فرهانیان با مطالعه‌ی پیش‌نویس کتاب، پیشنهادهای ارزشمندی ارائه کردند که از ایشان نیز تشکر می‌کنیم.

دکتر کامران گنجی - دکتر مجتبی امیری مجد

تهران - زمستان ۱۳۹۳